РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

29 март 2011 година *

Съдържание

I — Правна уредба ..... I - 2314

А — Разпоредби на Договора за ЕОВС ..... I - 2314

Б — Разпоредби на Договора за ЕО ..... I - 2316

В — Регламент (ЕО) № 1/2003 ..... I - 2316

Г — Разпоредби относно погасителната давност за преследване на нарушенията ..... I - 2317

II — Обстоятелства, предхождащи спора ..... I - 2319

III — Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение ..... I - 2322

IV — Производство пред Съда ..... I - 2324

V — Искания на страните ..... I - 2324

VI — По искането за възобновяване на устната фаза на производството ..... I - 2327

VII — По жалбите ..... I - 2328

А — По жалбата на ARBED (C-201/09 P) ..... I - 2329

1. По първото правно основание, изведено от нарушение на член 97 ВС и на Регламент № 1/2003, от злоупотреба с власт, от грешка при прилагане на правото и от липса на мотиви ..... I - 2329

а) Доводи на страните ..... I - 2329

б) Съображения на Съда ..... I - 2331

* Език на производството: френски.

2. По второто правно основание, изведено от нарушение на принципите на правосубектност на дружествата и на индивидуализиране на наказанията и санкциите, от липса на мотиви, от неправилно тълкуване и прилагане на съдебната практиката относно носенето на отговорност за поведението на дъщерно дружество, изцяло притежавано от дружеството майка, както и от нарушение на принципа на силата на пресъдено нещо ..... I - 2338

а) По допустимостта и относимостта на правното основание ..... I - 2338

i) Доводи на страните ..... I - 2338

ii) Съображения на Съда ..... I - 2338

б) По съществото на спора ..... I - 2339

i) Доводи на страните ..... I - 2339

ii) Съображения на Съда ..... I - 2342

3. По третото правно основание, изведено от нарушение на правилата за погасителната давност и на принципа на силата на пресъдено нещо, както и от липса на мотиви ..... I - 2345

а) Доводи на страните ..... I - 2345

б) Съображения на Съда ..... I - 2346

4. По четвъртото правно основание, изведено от липса на мотиви и от нарушение на правото на защита и на принципа на силата на пресъдено нещо ..... I - 2347

а) Доводи на страните ..... I - 2347

б) Съображения на Съда ..... I - 2348

Б — По жалбата на Комисията (C-216/09 P), чието единствено правно основание е изведено от грешки при прилагане на правото при тълкуването на Решение № 715/78 ..... I - 2350

1. Доводи на страните ..... I - 2350

2. Съображения на Съда ..... I - 2354

VIII — По съдебните разноски ..... I - 2357

По съединени дела C-201/09 P и C-216/09 P

с предмет две жалби на основание член 56 от Статута на Съда, подадени съответно на 5 и 10 юни 2009 г.,

ArcelorMittal Luxembourg SA, по-рано Arcelor Luxembourg SA, установено в Люксембург (Люксембург), за което се явяват адв. A. Vandencasteele и адв. C. Falmagne, avocats (C-201/09 P),

жалбоподател,

като другите страни в производството са:

Европейска комисия, за която се явяват г-н F. Castillo de la Torre и г-н E. Gippini Fournier, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ответник в първоинстанционното производство,

ArcelorMittal Belval & Differdange SA, по-рано Arcelor Profil Luxembourg SA, установено в Esch-sur-Alzette (Люксембург),

ArcelorMittal International SA, по-рано Arcelor International SA, установено в Люксембург (Люксембург),

жалбоподатели в първоинстанционното производство,

и

Европейска комисия, за която се явяват г-н F. Castillo de la Torre, г-н X. Lewis и г-н E. Gippini Fournier, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург (C-216/09 P),

жалбоподател,

като другите страни в производството са:

ArcelorMittal Luxembourg SA, по-рано Arcelor Luxembourg SA, установено в Люксембург (Люксембург),

ArcelorMittal Belval & Differdange SA, по-рано Arcelor Profil Luxembourg SA, установено в Esch-sur-Alzette (Люксембург), за което се явява адв. A. Vandencasteele, avocat,

ArcelorMittal International SA, по-рано Arcelor International SA, установено в Люксембург (Люксембург), за което се явява адв. A. Vandencasteele, avocat,

жалбоподатели в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н A. Tizzano, г-н J. N. Cunha Rodrigues, г-н K. Lenaerts, г-н J.-C. Bonichot, г-н K. Schiemann, г-н Ал. Арабаджиев (докладчик) и г-н J.-J. Kasel, председатели на състав, г-н E. Juhász, г-н G. Arestis, г-н A. Borg Barthet, г-н T. von Danwitz и г-жа C. Toader, съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,
секретар: г-жа R. Şereş, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 29 юни 2010 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 26 октомври 2010 г.,

постанови настоящото

Решение

1 С жалбите си ArcelorMittal Luxembourg SA, по-рано Arcelor Luxembourg SA Arcelor Luxembourg SA (C-201/09 P), Европейската комисия (C-216/09 P), както и с насрещна жалба ArcelorMittal Belval & Differdange SA, по-рано Arcelor Profil Luxembourg SA, и ArcelorMittal International SA (C-216/09 P) искат от Съда частична отмяна на Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности [понастоящем Общият съд] от 31 март 2009 г. по дело ArcelorMittal Luxembourg и др./Комисия (T-405/06, Сборник, стр. II-771, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение"), с което частично отменя Решение C (2006) 5342 окончателен на Комисията от 8 ноември 2006 година относно производство съгласно член 65 от Договора за ЕОВС във връзка със споразумения и съгласувани практики, в които участват европейските производители на греди (преписка COMP/F/38.907 — Стоманени греди), резюме на което е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* от 13 септември 2008 г. (ОВ C 235, стр. 4, наричано по-нататък „спорното решение").

2 Със спорното решение Комисията е приела, че предприятието, състоящо се от ArcelorMittal Luxembourg SA, ArcelorMittal Belval & Differdange SA и ArcelorMittal International SA, е участвало от 1 юли 1988 г. до 16 януари 1991 г. в поредица от споразумения и съгласувани практики, които са имали за предмет или за резултат фиксиране на цените, разпределяне на квоти и обмен в голям мащаб на информация на общностния пазар на стоманени греди в нарушение на член 65, параграф 1 ВС и за тези нарушения е наложила на посочените дружества солидарно глоба от 10 милиона евро.

I — Правна уредба

A — *Разпоредби на Договора за ЕОВС*

3 Член 65 ВС предвижда:

„1. Забраняват се всички споразумения между предприятия, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, които пряко или непряко имат за цел да предотвратят, ограничат или нарушат нормалната конкуренция на общия пазар, и по-конкретно тези, които:

а) фиксират или определят цените;

б) ограничават или контролират производството, технологичното развитие или инвестициите;

в) осъществяват подялба на пазари, стоки, клиенти или доставчици.

[…]

4. Всички споразумения или решения, които са забранени в съответствие с параграф 1 от настоящия член, са нищожни и пред никоя юрисдикция на държавите членки не се допуска позоваване на тях.

Без да се засягат жалбите пред Съда, само Комисията може да се произнася дали такива споразумения или решения са съвместими с разпоредбите на настоящия член.

5. На предприятията, сключили нищожно споразумение или изпълнили или опитали се чрез арбитраж, неустойка, бойкот или по друг начин да изпълнят нищожно споразумение или решение или споразумение, чието одобрение е било отказано или оттеглено, или получили разрешение въз основа на умишлено представяне на неверни или изопачени данни, или участвали в практики, забранени от параграф 1, Комисията може да налага глоби или периодични имуществени санкции, които не превишават двукратния размер на оборота от стоките, предмет на споразумението, решението или практиката, забранени от настоящия член, като обаче ако този предмет е да се ограничат производството, технологичното развитие или инвестициите, така определеният максимален размер може да се увеличи с до 10 % от годишния оборот на съответните предприятия, когато е наложена глоба, и до 20 % от дневния оборот, когато е наложена периодична имуществена санкция“.

4 Съгласно член 97 ВС срокът на действие на Договора за ЕОВС е изтекъл на 23 юли 2002 г.

Б — *Разпоредби на Договора за ЕО*

5 Член 305, параграф 1 ЕО гласи:

„Разпоредбите на настоящия договор не засягат разпоредбите на Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана, в частност що се отнася до правата и задълженията на държавите членки, правомощията на институциите на тази Общност и разпоредбите, включени в този договор във връзка с функционирането на общия пазар за въглища и стомана“.

В — *Регламент (ЕО) № 1/2003*

6 Съгласно член 4 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 [от Договора за ЕО] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), с цел „прилагане на членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] Комисията разполага с правомощията, предвидени в настоящия регламент“.

7 Член 7 от Регламент № 1/2003, озаглавен „Установяване и прекратяване на нарушение“, предвижда:

„1. Когато Комисията, действайки по внесена жалба или по собствена инициатива, установи, че е налице нарушение на член 81 [ЕО] или член 82 [ЕО], тя може чрез решение да задължи съответните предприятия и сдружението на предприятия да прекратят нарушението […] В случай че Комисията има законен интерес да направи това, тя може също така да установи, че в миналото е извършено нарушение.

[…]“

8 По силата на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003 с решение Комисията може да налага санкции на предприятия и на сдружения на предприятия, когато умишлено или поради небрежност нарушават разпоредбите на член 81 ЕО или член 82 ЕО.

Г — *Разпоредби относно погасителната давност за преследване на нарушенията*

9 Съгласно член 1, параграф 1 от Решение № 715/78/ЕОВС на Комисията от 6 април 1978 година относно давността на преследването и изпълнението в областта на прилагане на Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана (ОВ L 94, стр. 22) и член 25, параграф 1 от Регламент № 1/2003 за правомощията на Комисията да налага глоби за нарушенията на правото на конкуренцията се прилага по принцип петгодишен давностен срок.

10 По силата на член 1, параграф 2 от Решение № 715/78 и член 25, параграф 2 от Регламент № 1/2003 давностният срок започва да тече от деня, в който е извършено нарушението. Въпреки това в случай на продължени или повторни нарушения давностният срок започва да тече в деня, в който нарушението е преустановено.

11 Съгласно член 2, параграф 1 от Решение № 715/78 и член 25, параграф 3 от Регламент № 1/2003 всяко действие, предприето от Комисията с цел извършване на проучване или производство във връзка с нарушение, прекъсва давността. Давността се прекъсва ефективно от датата, на която за предприетите действия

е уведомено поне едно от предприятията, които са участвали в нарушението. Действия, с които се прекъсва давността, включват по-специално следното:

— писмени искания за информация от страна на Комисията, както и решения на Комисията, изискващи въпросната информация,

— писмени пълномощни за извършване на проучване или проверка, издадени от Комисията на нейни служители, както и решенията на Комисията, нареждащи извършването на проверки,

— образуване на производство от Комисията, и

— известие за нарушенията, установени от Комисията.

12 По силата на член 2, параграф 2 от Решение № 715/78 и член 25, параграф 4 от Регламент № 1/2003 прекъсването на давността се прилага за всички предприятия, които са участвали в нарушението.

13 Съгласно член 2, параграф 3 от Решение № 715/78 и член 25, параграф 5 от Регламент № 1/2003 с всяко прекъсване започва да тече нов давностен срок. Въпреки това давностният срок изтича най-късно в деня, в който изтича период, равен на двукратния размер на давностния срок, без Комисията да е наложила глоба или санкция. Този период се удължава със срока, през който давността е спряна.

14 По силата на член 3 от Решение № 715/78 и член 25, параграф 6 от Регламент № 1/2003 давността за преследване на нарушенията спира да тече през времето, в което решението на Комисията е предмет на производство, образувано пред Съда.

15 От член 4 от Решение № 715/78 и член 26, параграфи 1 и 2 от Регламент № 1/2003 е видно, че за правомощието на Комисията за привеждане в изпълнение на решенията, приети на основание на разпоредбите на Договора за ЕОВС или на основание член 23 от Регламент № 1/2003, се прилага петгодишен давностен срок, който започва да тече в деня, в който решението е станало окончателно.

II — Обстоятелства, предхождащи спора

16 Обстоятелствата в основата на настоящия спор, изложени в точки 16—37 от обжалваното съдебно решение, могат да бъдат обобщени, както следва.

17 ARBED SA, което променя последователно своето дружествено наименование в Arcelor Luxembourg SA, а впоследствие в ArcelorMittal Luxembourg SA (наричано по-нататък „ARBED"), произвежда металургични продукти.

18 TradeARBED SA, което променя последователно своето дружествено наименование в Arcelor International SA, а впоследствие в ArcelorMittal International SA (наричано по-нататък „TradeARBED"), е учредено като изцяло притежавано от ARBED дъщерно дружество и извършва дейност по разпространение на произведените от ARBED металургични продукти.

19 ProfilARBED SA, което променя последователно своето дружествено наименование в Arcelor Profil Luxembourg SA, а впоследствие в ArcelorMittal Belval & Differdange SA (наричано по-нататък „ProfilARBED“), е учредено на 27 ноември 1992 г. като изцяло притежавано от ARBED дъщерно дружество с цел да осъществява, считано от тази дата, икономическата и индустриална дейност на ARBED в сектора на гредите.

20 През 1991 г. въз основа на приетите по член 47 ВС решения Комисията извършва проверки в офисите на различни предприятия, сред които е TradeARBED. На 6 май 1992 г. тя изпраща известие за нарушенията до съответните предприятия, сред които е TradeARBED, но не и на ARBED и ProfilARBED. Последното участва в изслушване, което се провежда от 11 до 14 януари 1993 г.

21 С Решение 94/215/ЕОВС от 16 февруари 1994 година относно производство за прилагане на член 65 от Договора за ЕОВС относно споразуменията и съгласуваните практики, в които участват европейските производители на греди (ОВ L 116, стр. 1, наричано по-нататък „първоначалното решение“), Комисията установява участието на 17 европейски металургични предприятия, сред които TradeARBED, в поредица от споразумения, решения и съгласувани практики за фиксиране на цени, подялба на пазари и обмен на поверителна информация на общностния пазар на стоманени греди в нарушение на член 65, параграф 1 ВС и налага глоби на четиринадесет предприятия от този сектор, сред които ARBED (11 200 000 ECU), за нарушенията, извършени между 1 юли 1988 г. и 31 декември 1990 г.

22 С Решение от 11 март 1999 г. по дело ARBED/Комисия (T-137/94, Recueil, стр. II-303) Общият съд отхвърля жалбата за отмяна, която ARBED подава срещу първоначалното решение, като същевременно намалява на 10 милиона евро размера на наложената на ARBED глоба.

23 С Решение от 2 октомври 2003 г. по дело ARBED/Комисия (C-176/99 P, Recueil, стр. I-10687) Съдът отменя посоченото решение на Общия съд, както и първоначалното решение, доколкото се отнася до ARBED, поради нарушение на правото на защита.

24 Вследствие на тази отмяна Комисията решава да започне ново производство във връзка с антиконкурентните действия, които са били предмет на първоначалното решение. На 8 март 2006 г. тя изпраща до ARBED, TradeARBED и ProfilARBED известие за нарушенията, с което ги уведомява за намерението си да приеме решение, според което те носят солидарна отговорност за разглежданите нарушения, на което тези дружества отговарят на 20 април 2006 г.

25 На 8 ноември 2006 г. Комисията приема спорното решение, което предвижда в членове 1 и 2 от него следното:

„*Член 1*

Предприятието, състоящо се от [ARBED, TradeARBED и ProfilARBED], в нарушение на член 65, параграф 1 [ВС] е участвало в поредица от споразумения и съгласувани практики, които са имали за предмет или за резултат фиксиране на цените, разпределяне на квоти и обмен в голям мащаб на информация на общностния пазар на греди. Участието на така съставеното предприятие в тези нарушения е установено от 1 юли 1988 г. до 16 януари 1991 г.

Член 2

Глоба от 10 милиона евро се налага солидарно на [ARBED, TradeARBED и на ProfilARBED] за нарушенията, посочени в член 1“.

III — Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

26 На 27 декември 2006 г. ARBED, TradeARBED и ProfilARBED подават жалба срещу спорното решение в секретариата на Общия съд на основание членове 33 ВС и 36 ВС, както и членове 229 ЕО и 230 ЕО.

27 С първото си правно основание ARBED, TradeARBED и ProfilARBED поддържат, че спорното решение е лишено от правно основание и че Комисията е допуснала злоупотреба с власт. Второто правно основание е изведено от нарушение на правилата за носенето на отговорност за нарушения, третото правно основание — от нарушение на правилата за погасителната давност за преследване на нарушения, и четвъртото правно основание — от нарушение на правото на защита.

28 Като е счел по-специално, че общностните договори установяват единен правен ред, че Договорът за ЕОВС и Договорът за ЕО преследват обща цел за поддържането на режим на свободна конкуренция и че общ принцип на правните системи на държавите членки цели да се осигури приемствеността на правните структури в случай на промяна на законодателството, освен ако законодателят не е изразил воля за противното, Общият съд е отхвърлил това правно основание, като е приел, че член 7, параграф 1 и член 23, параграф 2 от Регламент

№ 1/2003 трябва да се тълкуват в смисъл, че позволяват на Комисията да установи и да санкционира след 23 юли 2002 г. картелите между предприятия, осъществени в сектори, попадащи в приложното поле на Договора за ЕОВС ratione materiae и ratione temporis.

29 Общият съд е отхвърлил и второто правно основание, като е счел, от една страна, че това правно основание не е изтъкнато от TradeARBED, и от друга страна, че съображенията на Комисията не са опорочени от грешки при прилагане на правото, доколкото с тези съображения се приема, че отговорността за извършеното от TradeARBED нарушение се носи от ARBED, както и от ProfilARBED в качеството му на „икономически приемник" на последното, въз основа на обстоятелството, че капиталът на TradeARBED е изцяло притежаван от ARBED и че тези доказателства потвърждават както решаващото влияние на същото върху поведението на TradeARBED, така и ефективната употреба на тази власт.

30 Относно третото правно основание Общият съд е отхвърлил твърдението за нарушение на правилата в областта на погасяването по давност на преследването, що се отнася до ARBED, като е преценил, че поради спирането на сроковете по време на първото производство пред Общия съд и пред Съда спорното решение е взето както в рамките на петгодишния, така и в рамките на десетгодишния давностен срок. За разлика от това, като е приел, че посоченото спиране има само действие inter partes, а не erga omnes, Общият съд е постановил, че по отношение на ProfilARBED и на TradeARBED десетгодишният давностен срок е изтекъл и вследствие на това е отменил спорното решение в частта му, която се отнася до тях.

31 Общият съд е отхвърлил четвъртото правно основание, доколкото е изтъкнато от ARBED, като е приел, че поради обстоятелството, че само е поддържало, че доказателствата, с които е можело да разполага през 1990 г., са изчезнали предвид изтеклия период от време, ARBED не е доказало с какво продължителността на административното производство е могла да навреди на упражняването на правото му на защита.

32 Поради това с обжалваното съдебно решение Общият съд е отменил спорното решение в частта му, която се отнася до ProfilARBED и TradeARBED и е отхвърлил жалбата като неоснователна в останалата ѝ част.

IV — Производство пред Съда

33 С определение от 10 септември 2009 г. председателят на Съда решава да съедини дела C-201/09 P и C-216/09 P за целите на устната фаза на производството и на съдебното решение.

V — Искания на страните

34 С жалбата си (C-201/09 P) ARBED иска от Съда:

— да отмени обжалваното съдебно решение в частта, с която се потвърждава спорното решение по отношение на ARBED, и

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски по настоящото производство и по производството, проведено пред Общия съд.

35 С писмения си отговор по посочената жалба Комисията иска от Съда:

— да отхвърли жалбата, и

— да осъди ARBED да заплати съдебните разноски.

36 С жалбата си (C-216/09 P) Комисията иска от Съда:

— да отмени обжалваното съдебно решение в частта, с която се отменят глобите, наложени със спорното решение на ProfilARBED и TradeARBED,

— да отхвърли жалбата на ProfilARBED и TradeARBED, както и

— да осъди ProfilARBED и TradeARBED да заплатят съдебните разноски.

37 С писмения си отговор по посочената жалба ProfilARBED и TradeARBED са подали насрещна жалба и искат от Съда:

— да потвърди обжалваното съдебно решение в частта, с която се отменят глобите, наложени им със спорното решение, в съответствие с относителното действие на спирането на давността,

— при условията на евентуалност и като насрещно искане, да отмени обжалваното съдебно решение в частта, с която:

— спрямо тях са приложени Договорът за ЕОВС и Регламент № 1/2003,

— се приема, че ProfilARBED носи отговорност за поведението на TradeARBED,

— не е признато погасяването по давност на преследването, що се отнася до ProfilARBED в съответствие с правилата относно прекъсването на давността,

— не е признато нарушението на правото на защита, на което може да се позовава ProfilARBED с оглед на особено голямата продължителност на производството,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски по производствата пред двете инстанции.

38 С писмената си реплика по посочената насрещна жалба Комисията иска от Съда:

— да отхвърли насрещната жалба, и

— да осъди ProfilARBED и TradeARBED да заплатят съдебните разноски.

VI — По искането за възобновяване на устната фаза на производството

39 С молба, постъпила в секретариата на Съда на 27 октомври 2010 г., Комисията иска Съдът да разпореди възобновяване на устната фаза на производството съгласно член 61 от Процедурния правилник на Съда, в случай че трябва да разгледа въпроса относно отговорност на ProfilARBED, произтичаща от продължаването на икономическата дейност на ARBED от страна на ProfilARBED. Всъщност според нея този въпрос е разгледан от генералния адвокат в точки 224—235 от неговото заключение, но не е предмет на спора и не е разискван от страните.

40 В съответствие с посочената разпоредба е изслушано становището на генералния адвокат по това искане.

41 Съгласно член 61 от своя процедурен правилник Съдът може служебно или по предложение на генералния адвокат, както и по искане на страните, да разпореди възобновяване на устната фаза на производството, ако счита, че делото не е достатъчно изяснено или че трябва да се реши въз основа на довод, който страните не са разисквали (вж. Решение от 8 септември 2009 г. по дело Liga Portuguesa de Futebol Profissional и Bwin International, C-42/07, Сборник, стр. I-7633, точка 31, както и цитираната съдебна практика).

42 Съдът счита, че в случая разполага с всички необходими данни за решаването на спора и че делото не следва да се разглежда по отношение на довод, който не е разискван пред него.

43 Ето защо устната фаза на производството не следва да се възобновява.

VII — По жалбите

44 В жалбата си (C-201/09 P) ARBED изтъква четири правни основания. С първото правно основание, ARBED се позовава на нарушение на член 97 ВС и на Регламент № 1/2003, на злоупотреба с власт, на грешки при прилагане на правото и на липса на мотиви.

45 Второто правно основание е изведено от нарушение на принципите на правосубектност на дружествата и на индивидуализиране на наказанията и санкциите, от липса на мотиви, от неправилно тълкуване и прилагане на практиката на Съда относно носенето на отговорност за поведението на дъщерно дружество, изцяло притежавано от дружеството майка, както и от нарушение на принципа на силата на пресъдено нещо и на йерархията на нормите.

46 Третото правно основание е изведено от нарушение на правилата за погасителната давност и на принципа на силата на пресъдено нещо, свързана с първоначалното решение, както и от липса на мотиви. С четвъртото си правно основание ARBED упреква Общия съд за липса на мотиви, както и за нарушение на правото на защита и на принципа на силата на пресъдено нещо, свързана с Решение от 2 октомври 2003 г. по дело ARBED/Комисия, посочено по-горе.

47 В жалбата си (C-216/09 P) Комисията изтъква едно-единствено правно основание, изведено от грешки при прилагане на правото при тълкуването на Решение № 715/78.

А — *По жалбата на ARBED (C-201/09 P)*

1. По първото правно основание, изведено от нарушение на член 97 ВС и на Регламент № 1/2003, от злоупотреба с власт, от грешка при прилагане на правото и от липса на мотиви

а) Доводи на страните

48 На първо място, ARBED посочва, че съгласно член 97 ВС срокът на действие на Договора за ЕОВС изтича на 23 юли 2002 г. и че спорното решение, основано на член 65 ВС, е прието на 8 ноември 2006 г. Като се е произнесъл, че разглежданите практики правилно са приложени въз основа на член 65 ВС, Общият съд е нарушил член 97 ВС и не е отговорил на доводите на ARBED, изведени от липсата на правно основание на посоченото решение.

49 Според ARBED Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е счел, че общностните договори установяват единен правен ред. Съгласно член 305, параграф 1 ЕО Договорът за ЕОВС установява специален режим, дерогиращ правните норми с общ характер, установени от Договора за ЕО, и замяната на правната рамка на Договора за ЕОВС с тази на Договора за ЕО е довела, считано от 24 юли 2002 г., до промяна на приложимите правни основания, процедури и материалноправни норми. Задължението за институциите да тълкуват съгласувано различните договори може да се изпълнява единствено при спазване на определените от самите договори ограничения и следователно не може да накара институциите да запазят разпоредба на даден договор след 23 юли 2002 г, при положение че изтичането на срока му на действие е предвидено на тази дата.

50 Цитираните от Общия съд в подкрепа на становището му Решение от 25 февруари 1969 г. по дело Klomp (23/68, Recueil, стр. 43) и Решение от 18 юли 2007 г. по дело Lucchini (C-119/05, Сборник, стр. I-6199) не могат да бъдат надлежно посочени, за да се стигне до различен извод. Всъщност първото решение се отнася до изменение на първичното общностно право, осъществено с действието на Договора за сливане, а не до изтичането на срока на действие на даден договор, а второто — до решение, прието въз основа на Договора за ЕОВС преди изтичането на срока му на действие, а не след това.

51 На второ място, ARBED смята, че като е основал компетентността на Комисията на Регламент № 1/2003, Общият съд е извършил злоупотреба с власт и не е отговорил на доводите му. ARBED посочва, че Регламент № 1/2003 е приет след изтичането на срока на действие на Договора за ЕОВС, и счита, че предвид член 4 от него и при липса на всякакво споменаване на Договора за ЕОВС този регламент предоставя на Комисията компетентност да преследва единствено нарушенията на членове 81 ЕО и 82 ЕО.

52 Дори да се предположи, че Регламент № 1/2003 предоставя на Комисията компетентност да санкционира нарушенията на член 65, параграф 1 ВС, той нарушава Договора за ЕОВС, тъй като, приет единствено по силата на Договора за ЕО, той има претенцията да внесе изменение в Договора за ЕОВС. Всъщност от съдебната практика следва, че съгласуваното тълкуване на материалноправните разпоредби на различните договори не оказва никакво влияние върху правомощията, предоставени на отделните институции с различните договори, тъй като в рамките на всеки договор институциите са компетентни да упражняват единствено правомощията, които са им предоставени с този договор.

53 Според ARBED подходът на Общия съд води, от една страна, до това, че на Съвета на Европейския съюз се предоставя правомощието да решава кои органи са компетентни да прилагат член 65 ВС, при положение че авторите на Договора за ЕОВС са упражнили тази компетентност, и от друга страна, до това да измени естеството на признатата на Комисията с Договора за ЕОВС компетентност, която е изключителна съгласно член 65 ВС, докато в рамките на Регламент

№ 1/2003 тя се конкурира с тази на националните органи в областта на конкуренцията и на националните юрисдикции.

54 Следователно извършеното от Общия съд тълкуване на правилата за прилагането на закона във времето засяга юридическата идентичност на всеки от договорите и правилата за йерархия на нормите. Освен това Общият съд е допуснал смесване на процесуалноправните норми, материалноправните норми и предоставянето на компетентност. От съдебната практика следва, от една страна, че въпросът за компетентността на дадена институция предхожда въпроса кои са приложимите материалноправни и процесуалноправни норми, и от друга страна, че правното основание, което дава право на институцията на Съюза да приеме даден акт, трябва да бъде в сила към момента на приемането на този акт.

б) Съображения на Съда

55 В началото следва да се посочи на първо място, че всяко споразумение, което съответства на предвиденото в член 65, параграф 1 ВС фактическо положение и е сключено или изпълнено преди изтичането на срока на действие на Договора за ЕОВС на 23 юли 2002 г., може да доведе, включително до тази дата, до приемане от Комисията на решение, с което се налага глоба на предприятията, участвали в сключването или изпълнението на посоченото споразумение, и което се основава на член 65, параграф 5 ВС.

56 По-нататък се налага изводът, че всяко споразумение, което съответства на предвиденото в член 65, параграф 1 ВС фактическо положение и е сключено или изпълнено между 24 юли 2002 г. и 30 ноември 2009 г., може да доведе до приемане от Комисията на подобно решение, основаващо се на член 81 ЕО и на член 15, параграф 2, буква а) от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година, Първи регламент за прилагане на членове [81] и [82] от Договора [за ЕО] (ОВ 13, 1962 г., стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3), или на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003.

57 Накрая е безспорно също така, че всяко споразумение, което съответства на предвиденото в член 65, параграф 1 ВС фактическо положение и е сключено или изпълнено след 1 декември 2009 г., може да доведе до приемане от Комисията на подобно решение, основаващо се на член 101 ДФЕС и член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003.

58 В случая обаче ARBED оспорва по същество извода на Общия съд, че с приетото след 23 юли 2002 г. спорно решение Комисията може да му наложи на основание член 65, параграфи 1 и 5 ВС във връзка с член 7, параграф 1 и член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003 глоба за това, че преди 23 юли 2002 г. е участвало в сключването и изпълнението на споразумение, съответстващо на предвиденото в член 65, параграф 1 ВС фактическо положение.

59 На първо място, що се отнася до компетентността на Комисията, в точки 57 и 58 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че по силата на член 305, параграф 1 ЕО Договорът за ЕОВС представлява lex specialis, който дерогира lex generalis, какъвто е Договорът за ЕО и че поради изтичането на срока на действие на Договора за ЕОВС на 23 юли 2002 г., считано от 24 юли 2002 г. приложното поле на общия режим, произтичащ от Договора за ЕО, се разпростира върху секторите, които първоначално са уредени от Договора за ЕОВС.

60 В точки 59—61 от обжалваното съдебно решение Общият съд е уточнил, че замяната на правната рамка на Договора за ЕОВС с тази на Договора за ЕО се вписва в контекста на приемствеността на правния ред на Съюза и неговите цели, като установяването и поддържането на режим на свободна конкуренция представлява една от главните цели както на Договора за ЕО, така и на Договора за ЕОВС. В това отношение той е подчертал, че понятията за споразумения и съгласувани практики при действието на член 65, параграф 1 ВС отговарят на тези за споразумения и съгласувани практики по смисъла на член 81 ЕО и че тези две разпоредби са били тълкувани по един и същ начин от съда на Съюза.

61 В точка 62 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че съгласно общ принцип на правните системи на държавите членки, в случай на законодателно изменение, следва да се осигури, освен ако законодателят не е изразил воля за противното, приемствеността на правните структури, и е счел, че този принцип се прилага към измененията на първичното право на Съюза.

62 В точки 63 и 64 от обжалваното съдебно решение Общият съд е направил извод, че приемствеността на правния ред на Съюза изисква от Комисията да осигури по отношение на положенията, възникнали при действието на Договора за ЕОВС зачитането на правата и задълженията, които по силата на Договора за ЕОВС са наложени ео tempore както на държавите членки, така и на частноправните субекти и че поради това член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че позволява на Комисията да санкционира след 23 юли 2002 г. картелите между предприятия, осъществени в сектори, попадащи в приложното поле на Договора за ЕОВС ratione materiæ и ratione temporis.

63 Тези съображения не са опорочени от каквато и да било грешка при прилагане на правото. Всъщност от съдебната практика е видно, от една страна, че съгласно общ принцип на правните системи на държавите членки, произходът на който може да се открие още в римското право, в случай на законодателно изменение следва да се осигури, освен ако законодателят не е изразил воля за противното, приемствеността на правните структури, и от друга страна, че този принцип се прилага към измененията на първичното право на Съюза (вж. в този смисъл Решение по дело Klomp, посочено по-горе, точка 13).

64 Както правилно отбелязва Комисията обаче, няма никакви данни за намерение на законодателя на Съюза да изключи всяка възможност за налагане на санкции след изтичането на срока на действие на Договора за ЕОВС по отношение на забранените при действието на този договор тайни споразумения.

65 Освен това от направените в точки 55—57 от настоящото решение изводи е видно, че с оглед осигуряването на свободна конкуренция приемствеността между Договора за ЕОВС, Договора за ЕО и Договора за ФЕС гарантира, че всяко споразумение, което съответства на предвиденото в член 65, параграф 1 ВС фактическо положение, независимо дали е било налице преди или след 23 юли 2002 г., може да бъде санкционирано от Комисията и тази възможност продължава да съществува.

66 При тези обстоятелства би противоречало на целта и съгласуваността на Договорите и би било несъвместимо с приемствеността в правния ред на Съюза Комисията да няма компетентност да осигури еднаквото прилагане на свързаните с Договора за ЕОВС норми, които продължават да пораждат последици дори след изтичането на неговия срок на действие (вж. в този смисъл Решение по дело Lucchini, C-119/05, посочено по-горе, точка 41).

67 На второ място, що се отнася до последния въпрос, в точки 65, 66 и 68 от обжалваното съдебно решение Общият съд правилно е приел, че спазването на принципите относно прилагането на закона във времето, както и изискванията относно принципите на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания, налагат прилагането на предвидените в член 65, параграфи 1 и 5 ВС материалноправни норми към фактите по случая, които попадат в неговото приложно поле ratione materiæ и ratione temporis.

68 Освен това следва да се напомни, че принципът на правната сигурност изисква правна уредба на Съюза да позволява на заинтересованите лица да се запознаят с точния обхват на задълженията, които тя им налага, и те трябва да имат възможност да се запознаят по недвусмислен начин със своите права и задължения и да действат съобразно с тях (Решение от 10 март 2009 г. по дело Heinrich, C-345/06, Сборник, стр. I-1659, точка 44 и цитираната съдебна практика).

69 В това отношение следва да се подчертае, че към момента на настъпване на фактите член 65, параграфи 1 и 5 ВС е предвиждал ясно правно основание за

наложената в случая санкция, така че TradeARBED не може да не е знаело за последиците от своето поведение. От друга страна, от направените в точки 55—57 от настоящото решение изводи е видно, че същото поведение е подлежало на такова санкциониране от Комисията и във всеки един последващ момент.

70 Доколкото обаче още преди момента на настъпване на фактите Договорите ясно са определяли нарушенията, както и естеството и тежестта на санкциите, които могат да се налагат за тях, целта на посочените принципи не е да гарантират на предприятията, че последващи изменения на правни основания и на процесуални разпоредби им осигуряват възможност да избегнат всяка санкция по отношение на тяхно предходно неправомерно поведение.

71 Следва да се добави, че още преди изтичането на срока на действие на Договора за ЕОВС Комисията е посочила липсата на възможност за избягване на подобна санкция, като е уточнила в точка 31 от Известието относно някои аспекти на разглеждането на делата в областта на конкуренцията, в резултат от изтичане на срока на действие на Договора за ЕОВС, прието от нея на 18 юни 2002 г. (ОВ C 152, стр. 5), че ако установи нарушение в област, попадаща в приложното поле на Договора за ЕОВС, независимо от датата на прилагането, приложимото материално право е това, което е в сила към момента на извършване на деянието, съставляващо нарушение, и приложимото след изтичането на срока на действие на Договора за ЕОВС процесуално право е правото на ЕО.

72 Впрочем в случая принципът lex mitior допуска прилагането на член 65, параграф 5 ВС, тъй като наложената със спорното решение глоба е във всички случаи под предвидения в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 максимален размер за налагане на глоба поради нарушение на правилата на конкуренция на Съюза.

73 От всички тези обстоятелства следва, че предприятие, което полага дължимата грижа и се намира в положение като ARBED, в нито един момент не може да не знае за последиците от своето поведение, нито може да разчита на обстоятелството, че замяната на правната рамка на Договора за ЕОВС с тази на Договора за ЕО би довела до възможност да избегне всяка санкция за извършените порано от него нарушения на член 65 ВС.

74 Относно правното основание и приложимите процесуални разпоредби Общият съд също така правилно е приел в точки 64 и 67 от обжалваното съдебно решение, че компетентността на Комисията да наложи разглежданата глоба със спорното решение произтича от член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 и че производството трябва да бъде проведено съгласно този регламент.

75 Всъщност от съдебната практика е видно, че разпоредбата, която представлява правното основание на определен акт и оправомощава институция на Съюза да приеме въпросния акт, трябва да бъде в сила към момента на неговото приемане (вж. в този смисъл Решение от 4 април 2000 г. по дело Комисия/Съвет, C-269/97, Recueil, стр. I-2257, точка 45) и че по общо правило процесуалноправните норми трябва да се прилагат от момента на влизането им в сила (вж. в този смисъл Решение от 12 ноември 1981 г. по дело Meridionale Industria Salumi и др., 212/80—217/80, Recueil, стр. 2735, точка 9, както и Решение от 23 февруари 2006 г. по дело Molenbergnatie, C-201/04, Recueil, стр. I-2049, точка 31).

76 Следва да се добави, че прилагането от Комисията на Регламент № 1/2003 не ограничава, а по-скоро може да разшири процесуалните гаранции, които предоставя правната рамка на Договора за ЕОВС в полза на предприятията, по отношение на които е образувано производство, което впрочем не се оспорва от ARBED.

77 Следователно Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като в точки 67 и 68 от обжалваното съдебно решение е направил извод, от една страна, че компетентността на Комисията да наложи разглежданата глоба със спорното решение, произтича от член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 и че производството трябва да бъде проведено съгласно този регламент, и от друга страна, че член 65, параграфи 1 и 5 ВС представлява материалноправната разпоредба, предвиждаща приложимата санкция.

78 На трето място, доколкото ARBED поддържа, че Общият съд не е отговорил изрично на всички негови доводи, следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика задължението на Общия съд за мотивиране на решенията по силата на член 36 и член 53, първа алинея от Статута на Съда не му налага да изложи изчерпателно и да посочи поединично всички представени от страните по спора съображения. Следователно мотивите могат да бъдат и имплицитни, при условие че дават възможност на заинтересованите лица да се запознаят с причините, поради които са взети въпросните мерки, а на Съда — да разполага с достатъчно данни, за да упражни своя съдебен контрол (Решение от 2 април 2009 г. по дело Bouygues и Bouygues Télécom/Комисия, C-431/07 P, Сборник, стр. I-2665, точка 42, както и Определение от 21 януари 2010 г. по дело Iride и Iride Energia/Комисия, C-150/09 P, точка 42).

79 Впрочем съображенията на Общия съд са ясни и дават възможност на ARBED да се запознае с причините, поради които той е отхвърлил посоченото правно основание, и същевременно осигуряват на Съда достатъчно данни, за да упражни своя съдебен контрол. Следователно обжалваното съдебно решение не е опорочено от липса на мотиви.

80 Предвид всичко изложено по-горе първото правно основание трябва да се отхвърли.

2. По второто правно основание, изведено от нарушение на принципите на правосубектност на дружествата и на индивидуализиране на наказанията и санкциите, от липса на мотиви, от неправилно тълкуване и прилагане на съдебната практиката относно носенето на отговорност за поведението на дъщерно дружество, изцяло притежавано от дружеството майка, както и от нарушение на принципа на силата на пресъдено нещо

а) По допустимостта и относимостта на правното основание

i) Доводи на страните

81 В рамките на писмения си отговор на жалбата по дело C-201/09 P Комисията твърди, че доколкото с това правно основание се цели да се оспори изводът в точки 106—119 от обжалваното съдебно решение, че ProfilARBED носи отговорност за поведението на TradeARBED, то е недопустимо, тъй като в жалбата не може валидно да се посочи правно основание, което се отнася до друга страна в производството.

82 Освен това Комисията счита, че второто правно основание е неотносимо, тъй като е свързано само с прилагането на презумпцията за упражняване на действителен контрол, произтичаща от факта, че капиталът на дъщерно дружество е притежаван изцяло, а не с констатацията на Общия съд, че Комисията е доказала действителното упражняване на решаващо влияние от страна на ARBED върху TradeARBED, обосноваващо извода, че тези дружества представляват един и същ стопански субект.

ii) Съображения на Съда

83 Относно допустимостта на частта от правното основание, отнасяща се до носенето на отговорност от ProfilARBED за поведението на TradeARBED, се налага

изводът, че това правно основание не засяга правното положение на ARBED. Както правилно твърди Комисията обаче, жалбоподател в производството по обжалване не може да изтъква правно основание в полза на друга страна в производството. Следователно настоящото правно основание трябва да се обяви за недопустимо, доколкото се отнася до носенето на отговорност от ProfilARBED за поведението на TradeARBED.

84 По въпроса за относимостта на второто правно основание от точка 99 от обжалваното съдебно решение е видно, че за да направи извода, че ARBED и TradeARBED представляват една и съща стопанска единица, Общият съд се е основал на всички съображения, предхождащи тази точка, а следователно и на оборимата презумпция, според която дружество майка, което притежава изцяло свое дъщерно дружество, действително упражнява решаващо влияние върху поведението на това дружество.

85 При тези обстоятелства второто правно основание следва да се разгледа по същество.

б) По съществото на спора

i) Доводи на страните

86 На първо място, ARBED посочва, че Общият съд е направил извод, че ARBED носи отговорност за поведението на TradeARBED въз основа на развитото в конкурентното право разбиране, според което юридически самостоятелни предприятия могат да представляват един и същ стопански субект. До настоящия момент обаче това разбиране е използвано само за да се освободят

предприятията от последиците от съществуването на юридически самостоятелни предприятия, като се предвиди, че забраната по член 81 ЕО за споразумения между предприятията не намира приложение към предприятията от една и съща група, и като се изключи прилагането на режима на концентрациите по отношение на придобиването на предприятия в рамките на една и съща група.

87 Като е приел, че е налице колективна отговорност на предприятията от една група вследствие на поведението на едно от тях, Общият съд не е зачел признатите на лицата права да упражняват икономическа дейност посредством самостоятелни правни субекти, всеки от които, в качеството си на юридическо лице, притежава собствена правосубектност и с които се свързва индивидуална отговорност.

88 Освен това подходът на Общия съд води до несъгласувани последици. Всъщност двете обстоятелства — че за противоправното поведение на дружество, принадлежащо към група, може да носи отговорност както дружеството майка, така и дружество сестра, и че само дружеството майка има възможност да обори презумпция за решаващо влияние, водят до прилагането на по-строг режим по отношение на дружеството сестра.

89 Поради това според ARBED с обжалваното съдебно решение се нарушават принципите на правосубектността и на индивидуализирането на наказанията и санкциите и се развива вътрешна несъгласуваност в разсъжденията, равнозначна на липса на мотиви.

90 На второ място, ARBED счита, че като е постановил, че с оборима презумпция, според която дружеството майка упражнява решаващо влияние върху поведението на изцяло притежаваното от него дъщерно дружество, се обосновава изводът, че дружеството майка носи отговорност за поведението на дъщерното дружество, Общият съд е нарушил общите принципи на правото и се е отклонил от практиката както на Съда, така и на Общия съд. Тази съдебна практика

предвижда изискване Комисията да докаже, че конкретни твърдения за нарушения могат да се отправят до всяко от предприятията, за които се отнася решението, с което се налагат глобите.

91 Становището на Общия съд не може да се обоснове с Решение от 25 октомври 1983 г. по дело AEG-Telefunken/Комисия (107/82, Recueil, стр. 3151) и Решение от 16 ноември 2000 г. по дело Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия (C-286/98 P, Recueil, стр. I-9925), тъй като първото от тях не е относимо, а второто е тълкувано неправилно.

92 Всъщност по спора, по който е постановено Решение по дело AEG-Telefunken/Комисия, посочено по-горе, Съдът е трябвало според ARBED да се произнесе не относно възможността дружество майка да носи отговорност за извършено от дъщерното му дружество нарушение, а относно доказателството за участието на посоченото дружество майка в нарушение. Също така, обратно на разглежданото в посоченото дело положение, приложимото в конкретния случай национално право не предвижда уставните органи на изцяло притежавано дъщерно дружество да са едни и същи с тези на дружеството майка.

93 Относно спора, по който е постановено Решение по дело Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия, посочено по-горе, ARBED твърди, че Съдът никога не е потвърждавал, че пълен контрол на дружество е достатъчен, за да се приеме, че дружеството майка е отговорно за поведението на своето дъщерно дружество. Обратно на ARBED, по това дело дружеството майка е приело в хода на административното производство да поеме отговорността за поведението на своето дъщерно дружество. Освен това в решението на Комисията, разглеждано по посоченото дело, последната е възприела подход, изразяващ се в налагане на санкция на дружеството майка, когато са били налице изрични доказателства за участието на това дружество майка в нарушението.

94 На трето място, ARBED поддържа, че като е установил както наличието на решаващо влияние на ARBED върху TradeARBED, така и упражняването на това влияние, докато едновременно в спорното решение и в първоначалното решение се признава, че ARBED не е участвало в нарушението, като е упражнявало посоченото влияние, Общият съд е нарушил принципа на силата на пресъдено

нещо, свързана с първоначалното решение, извън рамките на компетентността си е заменил преценката на Комисията със своята собствена преценка и е приложил неправилно съдебната практика, произтичаща от посочените по-горе Решение по дело AEG-Telefunken/Комисия и Решение по дело Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия.

ii) Съображения на Съда

95 Съгласно постоянната съдебна практика понятието за предприятие обозначава всеки стопански субект, който извършва икономическа дейност, независимо от своя правен статут и начин на финансиране. В това отношение Съдът е уточнил, от една страна, че понятието за предприятие, поставено в този контекст, трябва да бъде схващано като обозначаващо една стопанска единица, макар и от правна гледна точка тази стопанска единица да е съставена от няколко физически или юридически лица, и от друга страна, че когато подобен стопански субект нарушава правилата на конкуренцията, съгласно принципа на личната отговорност същият следва да отговаря за това нарушение (Решение от 20 януари 2011 г. по дело General Química и др./Комисия, C-90/09 P, Сборник, стр. I-1, точки 34—36 и цитираната съдебна практика).

96 Дружеството майка може да отговаря за поведението на дъщерно дружество, по-конкретно когато, макар да има самостоятелна правосубектност, това дъщерно дружество не определя самостоятелно своето поведение на пазара, а прилага главно указанията, които са му дадени от дружеството майка, в частност с оглед на икономическите, организационните и правните връзки между тези два правни субекта (Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, C-97/08 P, Сборник, стр. I-8237, точка 58, както и цитираната съдебна практика).

97 В особения случай, когато дружество майка притежава изцяло капитала на свое дъщерно дружество, което е извършило нарушение на правилата на

конкуренция на Съюза, от една страна, това дружество майка може да упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното дружество, и от друга страна, съществува оборима презумпция, според която посоченото дружество майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, посочено по-горе, точка 60, както и цитираната съдебна практика).

98 При тези обстоятелства е достатъчно Комисията да докаже, че целият капитал на дъщерно дружество е притежаван от неговото дружество майка, за да се презумира, че последното упражнява решаващо влияние върху търговската политика на това дъщерно дружество. Вследствие на това Комисията ще може да приеме, че дружеството майка трябва да носи солидарна отговорност за заплащането на наложената на неговото дъщерно дружество глоба, освен ако дружеството майка, в чиято тежест е да обори тази презумпция, не представи достатъчно доказателства, въз основа на които да се установи, че неговото дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, посочено по-горе, точка 61, както и цитираната съдебна практика).

99 Макар да е вярно, че в точки 28 и 29 от Решение по дело Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия, посочено по-горе, Съдът е отбелязал, освен притежаването изцяло на капитала на дъщерното дружество, и други обстоятелства, като неоспорването на влиянието, което дружеството майка упражнява върху търговската политика на своето дъщерно дружество, и общото представителство на двете дружества по време на административното производство, вярно е също така, че подобни обстоятелства са споменати от Съда само с цел да се изложат всички факти, на които Общият съд е основал своите разсъждения, а не с цел прилагането на презумпцията, упомената в точка 97 от настоящото решение, да се обуслови от представянето на допълнителни данни за действителното упражняване на влияние от дружеството майка (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, посочено по-горе, точка 62).

100 От тези съображения следва, че от една страна, Общият съд не е допуснал никаква грешка при прилагане на правото, като е приел, че когато дружество майка притежава изцяло капитала на свое дъщерно дружество, съществува оборима презумпция, според която това дружество майка упражнява решаващо влияние

върху поведението на своето дъщерно дружество, и че, от друга страна, противно на твърдението на ARBED, както твърдяният принцип на правосубектност на дружествата, така и този за индивидуализиране на наказанията и санкциите, допускат възможността Комисията да наложи глоба на дружество майка за нарушение, извършено от изцяло притежаваното от него дъщерно дружество.

101 Всъщност, когато дружество майка упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество, и по-специално върху антиконкурентното поведение на последното, съгласно напомнената в точка 95 от настоящото решение съдебна практика за произтичащото от посоченото поведение нарушение на правилата на конкуренция, предвидени в Договора за ЕОВС и Договора за ЕО, отговаря предприятието, състоящо се от дружеството майка и неговото дъщерно дружество.

102 Освен това в точки 94 и 96—98 от обжалваното съдебно решение Общият съд отбелязва, че Комисията е установила в спорното решение, че не е доказано, нито дори твърдяно, че TradeARBED е определяло самостоятелно по отношение на ARBED своята търговска политика и че са представени допълнителни доказателства, потвърждаващи решаващото влияние на ARBED върху поведението на TradeARBED и ефективната употреба на тази власт.

103 При тези обстоятелства трябва да бъдат отхвърлени доводите на ARBED, изведени от неправилно прилагане на съдебната практика относно носенето на отговорност от дружеството майка за поведението на изцяло притежавано от него дъщерно дружество, както и от заменяне от страна на Общия съд на преценката на Комисията с неговата собствена преценка.

104 Що се отнася до довода на ARBED, че носенето на отговорност от дружество сестра с оглед на понятието за стопански субект е несъгласувано, тъй като води до прилагане на по-строг режим на отговорност по отношение на това дружество от този, който се прилага към дружеството майка, е достатъчно да се напомни, че в случая Комисията е приела, че дружеството сестра носи отговорността за посоченото поведение, поради обстоятелството че то е поело икономическата дейност на дружеството майка и че поради това, след като отговорността на

дружеството сестра зависи от тази на дружеството майка, прилаганият спрямо дружеството сестра режим на отговорност изобщо не е по-строг от този, който се прилага към дружеството майка.

105 Относно довода, изведен от нарушение на принципа на силата на пресъдено нещо, е достатъчно да се отбележи, че при всяко положение последната не може да се отнася към решение на Комисията, което при това е отменено, какъвто е случаят с първоначалното решение, доколкото засяга ARBED.

106 По отношение на липсата на мотиви, която произтича от твърдяната несъгласуваност, опорочаваща разсъжденията на Общия съд, от изложеното по-горе следва, че твърдението за тази несъгласуваност произлиза от неправилен прочит от страна на ARBED на съдебната практика относно носенето на отговорност от дружеството майка за поведението на изцяло притежаваното от него дъщерно дружество. Следователно във всички случаи този довод следва да се отхвърли.

107 Ето защо второто правно основание следва да се отхвърли.

3. По третото правно основание, изведено от нарушение на правилата за погасителната давност и на принципа на силата на пресъдено нещо, както и от липса на мотиви

а) Доводи на страните

108 ARBED смята, че като е приел, че това дружество е участвало в нарушението, след като то носи отговорност за извършеното от TradeARBED нарушение, Общият съд първо си противоречи, тъй като в точка 100 от обжалваното съдебно

решение е разграничил носенето на тази отговорност от отговорността поради участие, второ, не е установил, че ARBED отговаря на условията, за да могат да му бъдат противопоставени действията, с които се прекъсва или спира давността, трето, приложил е неправилно правилата за погасителната давност, и четвърто, нарушил е принципа на силата на пресъдено нещо.

б) Съображения на Съда

109 Относно довода, изведен от твърдени противоречиви разсъждения на Общия съд, в точка 106 от настоящото решение вече бе посочено, че твърдението за тази несъгласуваност произлиза от неправилен прочит от страна на ARBED на съдебната практика относно носенето на отговорност от дружеството майка за поведението на изцяло притежаваното от него дъщерно дружество. Следователно този довод трябва да се отхвърли.

110 От това следва и че, противно на твърдението на ARBED, действията, с които се прекъсва давността, са противопоставими на това дружество поради посоченото носене на отговорност и вследствие на това, че ARBED и TradeARBED представляват една и съща стопанска единица.

111 Накрая, що се отнася до довода, изведен от нарушение на принципа на силата на пресъдено нещо, в точка 105 от настоящото решение бе посочено, че при всяко положение последната не може да се отнася към решение на Комисията, което при това е отменено, какъвто е случаят с първоначалното решение, доколкото засяга ARBED.

112 От всичко изложено по-горе следва, че третото правно основание трябва да се отхвърли.

4. По четвъртото правно основание, изведено от липса на мотиви и от нарушение на правото на защита и на принципа на силата на пресъдено нещо

а) Доводи на страните

113 ARBED отбелязва, че е поддържало пред Общия съд, че относимите доказателства за оборване на презумпцията, че носи отговорност за извършеното от TradeARBED нарушение, които е можело да бъдат на разположение на ARBED през 1990 г., са изчезнали след шестнадесетгодишен период от време и че не е било в състояние да прецени относимостта на потенциално полезната информация в хода на производството. Следователно изтъкнатият от ARBED довод се е отнасял до невъзможността да събере доказателствата, необходими за оборването на посочената презумпция.

114 Като е приел, че ARBED е трябвало да покаже, че доказателствата относно действителния характер на поддържаните с дъщерното му дружество отношения са изчезнали, Общият съд е изискал доказателство за отрицателен факт, каквото по дефиниция е невъзможно да се представи, което опорочава обжалваното съдебно решение поради липса на мотиви, представляваща нарушение на правото на защита.

115 Доколкото в точка 169 от обжалваното съдебно решение Общият съд е добавил, че презумпцията за отговорност вече се е съдържала в първоначалното

решение, ARBED възразява, че в последното не е включено каквото и да било разсъждение относно носенето на отговорност от едно дружество за нарушение, извършено от друго дружество, а само е посочено, че TradeARBED е извършвало разпространение на греди за ARBED и че за да гарантира равно третиране първоначалното решение е било адресирано до ARBED.

116 Що се отнася до съдържащите се в точка 171 от обжалваното съдебно решение съображения, според които презумпцията за отговорност се потвърждава от доказателствата в първоначалното решение, ARBED отбелязва, че точка 96 от Решение на Общия съд от 11 март 1999 г. по дело ARBED/Комисия, посочено по-горе, се отнася до поведението на ARBED след извършване на нарушението и че в точка 98 от последното съдебно решение Общият съд се позовава на несигурност по отношение на отговорността на ARBED и на TradeARBED.

117 Освен това, тъй като първоначалното решение е отменено от Съда, доколкото се отнася до ARBED, възприетият от Общия съд довод е неотносим вследствие на силата на пресъдено нещо. Всъщност според ARBED с разсъждението си Общият съд не е зачел силата на пресъдено нещо, свързана с Решение от 2 октомври 2003 г. по дело ARBED/Комисия, посочено по-горе, и това разсъждение се основава на неправилен прочит както на първоначалното решение, така и на Решение от 11 март 1999 г. по дело ARBED/Комисия, посочено по-горе, което е равнозначно на липса на мотиви.

б) Съображения на Съда

118 Що се отнася до довода, изведен от невъзможността да се съберат доказателствата, необходими за оборване на презумпцията, че ARBED носи отговорността за поведението на TradeARBED и от това, че е изискано доказателство за отрицателен факт, от съдебната практика е видно, че предприятието, поддържащо, че прекомерната продължителност на административното производство е

повлияла върху упражняването на правото на защита, следва да докаже надлежно, че поради посочената прекомерна продължителност е изпитало затруднения да се защити срещу твърденията на Комисията (вж. в този смисъл Решение от 21 септември 2006 г. по дело Technische Unie/Комисия, C-113/04 P, Recueil, стр. I-8831, точки 60 и 61).

119 В точка 168 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че в случая ARBED не е успяло да докаже с какво продължителността на административното производство е могла да навреди на упражняването на правото му на защита, след като се е задоволило с твърдението, че доказателствата, които то е могло да притежава през 1990 г., са изчезнали след такъв дълъг период от време.

120 Този извод не е опорочен от никаква грешка при прилагане на правото. Всъщност следва да се напомни, че ARBED е било адресат на първоначалното решение и е имало качеството на страна в първото производство пред Общия съд и Съда. Както правилно поддържа Комисията обаче, при подобни обстоятелства всяко дружество, което полага дължимата грижа, следва да запази документите, необходими за неговата защита.

121 Следователно предприятие, намиращо се в положението на ARBED трябва подробно да посочи, ако не изчезналите конкретни доказателства, то поне фактите, събитията и обстоятелствата, които са му попречили през съответния период да изпълни задължението си да положи дължимата грижа и които са довели до твърдяното изчезване на споменатите от него доказателства.

122 Всъщност само чрез разглеждането на тези конкретни сведения Общият съд и Съдът могат да преценят дали предприятието е доказало надлежно, че е изпитало посочените затруднения да се защити срещу твърденията на Комисията поради прекомерна продължителност на административното производство или, напротив, посочените трудности произтичат от неизпълнение на задължението му за полагане на дължимата грижа.

123 Следователно Общият съд правилно е счел, че толкова общо твърдение като направеното от ARBED не може да е достатъчно, за да се докаже надлежно, че продължителността на производството е повлияла върху упражняването на правото на защита.

124 Предвид този извод изтъкнатите от ARBED доводи срещу допълнителните съображения на Общия съд в точки 169—171 от обжалваното съдебно решение са неотносими.

125 Следователно четвъртото правно основание трябва да се отхвърли.

126 От всичко изложено по-горе следва, че жалбата на ARBED по дело C-201/09 P трябва да се отхвърли.

Б — *По жалбата на Комисията (C-216/09 P), чието единствено правно основание е изведено от грешки при прилагане на правото при тълкуването на Решение № 715/78*

1. Доводи на страните

127 Комисията счита, че Общият съд се основава на неправилно буквално тълкуване, неправилно и крайно ограничително, на член 2, параграф 3 и член 3 от Решение № 715/78, когато, за да обоснове разграничение между действието на прекъсването на давността и това на спирането ѝ, Общият съд се позовава на

разликата, съществуваща между текста на посочените разпоредби, що се отнася до действието erga omnes. Липсата на изрично посочване на действие erga omnes в текста на член 3 от Решение № 715/78 не изключва тази разпоредба да придава подобно действие на спирането, тъй като общата цел на прекъсването и спирането на давността е да се преустанови изтичането на времето по отношение на всяко от съответните предприятия.

128 В Решение от 15 октомври 2002 г. по дело Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P—C-252/99 P и C-254/99 P, Recueil, стр. I-8375, точка 144) Съдът е отхвърлил едно буквално и ограничително тълкуване на разпоредбите относно давностните срокове, като е взел предвид, наред с текста на разпоредбата относно спирането на давността, и преследваната от тази разпоредба цел, за да потвърди едно широко тълкуване на понятието „решение на Комисията“, съдържащо се в член 3 от Решение № 715/78.

129 В това решение Съдът е посочил, че спирането на давността предоставя защита на Комисията срещу действието на погасителната давност в случаите, при които Комисията трябва да изчака решението на съда на Съюза. По този начин както прекъсването на давността, така и спирането ѝ, позволяват да се преследват и санкционират ефикасно нарушенията на правилата на конкуренция.

130 Също така според Комисията от съдебната практика, цитирана от Общия съд в точка 154 от обжалваното съдебно решение, не може да се направи извод за ограничително тълкуване на действието на спирането на давността. По конкретно в Решение от 24 юни 2004 г. по дело Handlbauer (C-278/02, Recueil, стр. I-6171, точка 40) Съдът е основал тълкуването си на целта, преследвана от правилата на погасителната давност.

131 Относно направеното от Общия съд препращане към Решение от 14 септември 1999 г. по дело Комисия/AssiDomän Kraft Products и др. (C-310/97 P, Recueil, стр. I-5363) Комисията счита, че логиката на това решение не е приложима към

мерките по разследване като проверките и инспекциите, чието оспорване прекъсва или спира давността.

132 Всъщност, обратно на обжалването на окончателните решения, за което не може да се изключи, че възприетото от Общия съд разрешение е валидно, оспорването на такива мерки може да се отрази върху възможността на Комисията да продължи производството по отношение на всички предприятия, участвали в нарушението, макар тези мерки формално да са насочени само към едно предприятие. Следователно прилагането на посоченото решение към спирането на давността е в ущърб на правилното прилагане на конкурентното право, докато тълкуване, с което се възприема действието erga omnes, може да запази полезното му действие.

133 Комисията уточнява, че обжалваното съдебно решение я задължава, когато дадено дружество оспорва мярка по разследване, насочена към него, да продължи разследването си по отношение на другите предприятия и дружества, участвали в нарушението, и в окончателното си решение да използва документи, чието законосъобразно използване е несигурно, предвид опасността от отмяна на това решение. Всъщност, тъй като давността продължава да тече по отношение на другите предприятия, Комисията не може да изчака края на съдебното производство относно мярката по разследване.

134 Следователно, от една страна, докато очакват въпросът за законосъобразността на разследването да бъде разрешен от съда на Съюза, Комисията и съответните предприятия би трябвало да продължават да влагат ресурси за провеждането на разследването, и от друга страна, предприятията, които не са подали жалба срещу мярката по разследване, би трябвало да обжалват окончателното решение, като изтъкнат незаконосъобразността на тази мярка в няколко съдебни производства относно един и същ въпрос. Всъщност, тъй като тези предприятия са засегнати в правно отношение от посочената мярка по разследване, дори да е насочена към отделно предприятие, те би трябвало да могат да повдигнат въпроса за твърдяната незаконосъобразност на същата мярка пред посочения съд.

135 Комисията смята също, че това положение не е сравнимо с положението на мерките по разследване, които не подлежат на обжалване, тъй като, от една страна, тя може да реши евентуални процедурни проблеми в последващото производство, и от друга страна, не е налице висящо дело пред съда на Съюза.

136 По-нататък Комисията счита, че обжалваното съдебно решение улеснява възможността за заобикаляне на плащането на глобата. Доколкото спирането на давността засяга само дружеството, подало жалбата, последното може да бъде преструктурирано или могат да бъдат прехвърлени негови активи десет години след преустановяване на нарушението на друго дружество, което не е засегнато от спирането на давността, и така това положение би позволило на групата да избегне налагането на глоба.

137 Освен това припокриването на членове 2 и 3 от Решение № 715/78, произтичащо, от една страна, от обстоятелството, че що се отнася до подновяването на давностния срок след прекъсване, посоченият член 2, параграф 3 препраща към посочения член 3, и от друга страна, от обстоятелството, че последният се отнася до решението на Комисията, посочено в същия член 2, параграф 3, е довод срещу възприетото от Общия съд разграничение.

138 Комисията счита, че подготвителната работа по Регламент (ЕИО) № 2988/74 на Съвета от 26 ноември 1974 година относно давността при налагане и изпълнение на санкции в областта на правото на транспорт и на конкуренция на Европейската икономическа общност (ОВ L 319, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 1, стр. 78) потвърждава тълкуването ѝ на Решение № 715/78. Комисията отбелязва, че първоначалното предложение вече е предвиждало, че прекъсването на давността има действие erga omnes, отразяващо подход in rem по отношение на погасителната давност, обратно на подхода in personam, защитаван от някои делегации. В крайна сметка с компромис е възприет първият от тези подходи. Разпоредбата относно спирането на давността е въведена по предложение на една от делегациите едва при преразглеждането на второто предложение.

139 От това Комисията заключава, че Съветът е възприел подхода in rem по отношение на погасителната давност за всички правни норми, отнасящи се до нея, включително тези за спирането ѝ. Съветът не е внесъл повече уточнения в това отношение, тъй като вследствие на направения избор относно естеството на погасителната давност не е било необходимо този избор да се конкретизира и относно спирането ѝ.

140 Според Комисията, тъй като давността е изключение, което съществува само ако е предвидено, принципът, според който изключенията трябва да се тълкуват ограничително, също е в подкрепа на нейната позиция. Поради това не следва правилата относно погасителната давност да се тълкуват широко и в полза на предприятията. Всъщност в практиката на Съда никога не възприемано ограничително тълкуване на правилата в областта на спирането на погасителната давност.

2. Съображения на Съда

141 От съдебната практика е видно, че самият факт на наличието на висящо дело по жалба пред Общия съд или Съда обосновава спирането на давността (Решение по дело Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия, посочено по-горе, точка 153).

142 Съдът се е произнесъл също така, че ако адресат на решение реши да подаде жалба за отмяна, съдът на Съюза е сезиран само с тези елементи от решението, които се отнасят до този адресат. За разлика от това, необжалваните елементи от решението, които се отнасят до други адресати, не са част от предмета на спора, който съдът на Съюза следва да реши (Решение по дело Комисия/AssiDomän Kraft Products и др., посочено по-горе, точка 53).

143 Освен това съгласно член 4, параграф 2 от Решение № 715/78 и член 26, параграф 2 от Регламент № 1/2003 давностният срок в областта на изпълнението започва да тече от деня, в който решението е станало окончателно. Съдът е уточнил, че поради това този срок започва да тече по-специално от изтичането на срока за обжалване на решението, с което е направено произнасяне по нарушението и глобата, когато не е подадена друга жалба (вж. по аналогия Решение по дело Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия, посочено по-горе, точка 137).

144 От изложеното по-горе е видно, от една страна, че по отношение на предприятията, които не са подали жалба срещу окончателно решение на Комисията, с което им е наложена глоба на основание член 65 ВС или член 23 от Регламент № 1/2003, това решение става окончателно, и от друга страна, че вследствие на тази окончателност започва да тече по отношение на тях срокът за изпълнение на посоченото решение, предвиден в член 4 от Решение № 715/78 и в член 26 от Регламент № 1/2003.

145 Следователно жалбата, подадена от друго предприятие срещу същото окончателно решение, не може да има никакво суспензивно действие по отношение на тези предприятия.

146 Освен това както текстовете на член 3 от Решение № 715/78 и на член 25, параграф 6 от Регламент № 1/2003, така и преследваните от тези разпоредби цели се отнасят едновременно до жалбите, подадени срещу посочените в член 2 от Решение № 715/78 и член 25, параграф 3 от Регламент № 1/2003 обжалваеми актове, и до жалбите срещу окончателното решение на Комисията (вж. по аналогия Решение по дело Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия, посочено по-горе, точка 146).

147 Следователно, тъй като член 3 от Решение № 715/78 и член 25, параграф 6 от Регламент № 1/2003 не провеждат никакво разграничение между решенията, с които се свързва суспензивно действие, противно на твърдението на Комисията, не

следва да се признава действие erga omnes на жалбите, подадени срещу посочените в член 2 от Решение № 715/78 и член 25, параграф 3 от Регламент № 1/2003 обжалваеми актове.

148 Предвид изложените по-горе съображения следва да се приеме, че Общият съд не е допуснал каквато и да било грешка при прилагане на правото, като се е произнесъл, че предвиденото в член 3 от Решение № 715/78 и в член 25, параграф 6 от Регламент № 1/2003 суспензивно действие на съдебните производства по отношение на погасителната давност се проявява само inter partes.

149 В случая обаче, както правилно поддържат ProfilARBED и TradeARBED, първоначалното решение се е отнасяло само до ARBED и в съдебното производство, довело до отмяната на посоченото решение, доколкото се отнася до ARBED, са били страни само ARBED и Комисията. Следователно от посоченото производство не може да се направи извод за каквото и да било суспензивно действие по отношение на ProfilARBED или на TradeARBED.

150 При тези обстоятелства жалбата на Комисията по дело C-216/09 P трябва да се отхвърли.

151 Тъй като ProfilARBED и TradeARBED са подали насрещната си жалба по дело C-216/09 P при условията на евентуалност, в случай че Съдът уважи жалбата на Комисията, посочената насрещна жалба не следва да се разглежда.

VIII — По съдебните разноски

152 Съгласно член 69, параграф 2 от Процедурния правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 118 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. По силата на член 69, параграф 3 от същия правилник Съдът може да реши всяка страна да понесе направените от нея съдебни разноски, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания или поради изключителни обстоятелства.

153 Тъй като правните основания на ARBED в рамките на производството по обжалване по дело C-201/09 P са отхвърлени, то следва да се осъди да заплати съдебните разноски, свързани с това производство по обжалване, в съответствие с искането на Комисията.

154 Що се отнася производството по обжалване по дело C-216/09 P, Съдът счита, че предвид специфичните обстоятелства по случая както Комисията, така и TradeARBED и ProfilARBED следва да понесат направените от тях съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

1) Отхвърля жалбите.

2) ArcelorMittal Luxembourg SA понася направените от него съдебни разноски, както и тези на Европейската комисия, свързани с производството по обжалване по дело C-201/09 P.

3) Европейската комисия, ArcelorMittal Belval & Differdange SA и ArcelorMittal International SA понасят направените от тях съдебни разноски, свързани с производството по обжалване по дело C-216/09 P.

Подписи